

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egy évre 10 frt — kr.
Félre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes száma ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többes r
hirdetéseknél alkuz szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj nem
den külön beiktatásért 80 kr

A román kormány bukása.

A szomszéd Romániában kormányválság van; a válság oka fölöttébb érdekel bennünket s kimenetele elé még nagyobb érdeklődéssel nézhetünk. Sturdza miniszterelnököt megbuktatták a tulzók, Dákórománia hívei, akik már régóta nem jó szemmel nézik, hogy az erdélyi román izgatást a miniszterelnök nem támogatja. Egyik dühös támadást a másik után intézték ellene, kivált akkor, amikor Károly román király Budapesten látogatást tett, sőt Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsost, a magyar miniszterelnökség nemzet ségi előadóját, előkelő román rendjellel tüntette ki. Sturdza állotta, visszaverte az ostromot: most a legújabb roham elsöpörte.

Olvashattuk a lapokban a kormányválság előzményeit. Bánffy miniszterelnök bukását meg akarták édesíteni: dicséretét akarták elzengeni, fölfedezték tehát érdemeit, melyeket a nemzetiségi kérdésben szerzett. Tagadhatlan, hogy e dologban vannak érdemei a volt kormányelnöknek; energikus kézzel nyult a darázs-fészekbe, megfékezte az izgatást, eltaposta a martyr-palántákat. De amilyen szerencsésen intézte ő a nemzetiségi kérdést: épen olyan tapintatlanság, sőt — mint a következmények mutatják — végzetes politikai hiba volt az ő

nemzetiségi politikájának kulisszatitkait a világ elé tárni abban a röpiratban, mely Bánffy nemzetiségi politikája czimel megjelent. A volt miniszterelnök ugyan sietett félhivatalosan kijelenteni, hogy ő távol áll az egész röpirat írásától és az ő nagy jóakarója, Jancsó tanár, meg is adta az árát a buzgóságának. A magyar képviselőházban Polónyi Géza interpellált, hogy a miniszterelnökség bizalmas aktáit röpiratban világgá kürtölik és Széll Kálmán miniszterelnök nyomában föl is mentette állásától a szegény Jancsó Benedek professzort, akinek a Bánffyba való szerelme ilyen nagy galibát csinált most a politikában.

Mert a román parlamentben kapva kaptak a röpirat leleplezésén. A tulzók azt olvasták ki belőle, hogy a Sturdza-kormány elárulta a románság ügyét; és az ellenzék vezérei, Fleva, Catargiu Sándor, Filipescu, Vlajovescu a legvérmesebb módon támadták a miniszterelnököt. A forrongás sodrába kapta a népet is. Sturdza ugyan megpróbálta dokumentálni, hogy neki a közvélelemben is támasza van. Múlt vasárnap nagy szabadelvűpárti népgyűlést tartottak Bukarestben, melyen Sturdza és minisztertársai iparkodtak a nép józanságára hatni. A népgyűlés ki is mondotta, hogy Sturdza politikájával egyetért; — de ugyanakkor az ellenzék is gyűlést tar-

tott. — A miniszterelnök ellenfelei, a radikális kolompósok dühös bevédeket mondottak és a felizgatott nép csakhamar, viharos tüntetések színhelyévé tette Bukarest utcáit. A katonaság kénytelen volt kivonulni, sőt fegyverét is használnia kellett, mert a lázongó nép közel dobálta meg. A hivatalos távlatok elhallgatják, de magántávlatok jelentik, hogy több véres sebesültje, sőt halottja is van a bukaresti viharok.

Mindezek alapján Sturdza kénytelen volt lemondását királyának benyújtani és Károly király belátta, hogy a szabadelvűpárt vezére, nem ura a helyzetnek többé. Lemondását elfogadta s most még nincs hírünk róla, hogy mire fogja az új kormány alakítását bizni? A király elhatározása minket a legélelkebben érdekel. Utóbbi időben megnyugvással néztük már Románia politikáját. Monarchiánkkal benső baráti viszonyba lépett, a hármasszövetség érdekkörébe belevonott s e viszonyból fogva nem támogatta az erdélyi román izgatást, mely e támogatás hiányában erejét veszítette. Ez Sturdza okos, méltányos, igazságos politikájának vezérelve volt. Kívánatos, hogy ez a politika tartsa meg az uralkodást továbbra is Romániában, melynek létérdeke, hogy az osztrák-magyar monarchia csorbítatlan erősségében álljon föl mellette. Az orosz barát tendenzia

Alom,

— A Debreczeni tárczája. —

Szép nyári délután volt. A nap sugarai szinte perzseltek a növényzetet. Az egész természetre a júliusi forró nap ualuma nehezedett. A forróság tikkasztó, tűrhetetlen volt. A virágok bucsán hajtották le pártáikat, a szomszjas föld eső után vágyott. Komor, méla, egyhangú csend, melyet csak a szöllő levelei között röpködő bogárkak zümmögése zavart meg.

Elza ott ült a lugas padján s a kezében tartott könyv olvasásába merült el. Lázás érdeklődéssel olvasta a regényt arczának mozdulataival öntudatlanul kísérté a cselekvény minden mozzanatát. Azután letette a könyvet és gondolkozni kezdett valami felett. Sötétkék szemei elmerengtek a távolban, dus, fekete hajfonatait leeresztette, úgy, hogy haja vállait fődte, szép fejét kezére támasztotta, szemeit behunyta és úgy hallgatta az unalmas bogar zümmögést, a nyomasztó csendet.

Lelki szemei előtt vonult el élete. Látta magát a mint gyermektársaival a homokban játszadozott, feltűnt tantáziájában a szülei ház annak minden drága lakójával, a kik közül mostan már oly kevesen vannak életben s azok is megöszültek már, megvénültek.

Azután látta magát mint serdülő, pajkos leánykat, a kinek legboldogabb percei azok voltak, melyeket a tánciskolában töltött; olvasta gondolatban azokat a naplőrészeket, melyekben pontosan fel volt jegyezve, hogy

hányszor tánczolt az ideáljával, hogy mit mondott neki . . .

És gondolata szálait tovább fűzte. Már viruló h jadenként látta önmagát, telve ideá-
lizmussal, sejtelmes, homalyos vágyakkal, a szó egy megnevezhetetlen érzésével, a fáj egy gondolatával, egy eszmével . . .

És feltűnt lelki szemei előtt a templom, melynek oltáránál esküdött örök hűséget annak . . . a kít nem szeret és nem is fog tudni szeretni soha. Halvány volt, még talán halványabb, mint menyasszonyi ruhája és a körül-
állók, az egész közönség nagy hangon sutto-
gta: »Milyen szép menyasszony! (Azután szülei és rokonai elkísérték a vasúthoz, ő elutazott avval az emberrel és eljött ide, m szse. nagyon messze a szülői háztól. Ez az idegen ember, az ő férje, a kinek nevét viseli, a kinek törvényes hitvese immár, akinek fölötte jogai vannak, elhalmozta szeretetének jeleivel, egyetlen szerelmének, drága örangyának nevezte.

És neki olyan rosszul esett ez a szeretet, érezte, hogy nem érdemli meg a tiszteletet, hiszen hamisan esküdött szeretetet az oltár előtt, míg szivében, lelkében annak a másiknak a képe, alakja lebegett, a kít szive egész hevével, lelkének egész vonzódásával szeretett, a kiért kész lett volna meghalni, a kárhozatba rohanni és a ki nem lehet az övé soha.

És a gondolatok kergették egymást az agyában, elbágyasztották. — A könyv kihullott a kezéből, feje alá hanyatlott, elaludt.

Lapuk mai száma 10 oldalra terjed.

Almodott, szépet, gyönyörűt. — Ott állt előtte a szereteit ifju, szemében a szenvedély és forró szerelem lángjaival, karjait kitarta és fölé hajolva, lágy hangon sutto-
gta fűibe:

— Szeretsz-e még Elza? — Ő pedig felelni nem tudott, hanem átfogta az ifju derekát erősen, mintha félné, hogy eltűnik, ajkát az ő ajkára tapasztotta és elhaló hangon csak ennyit tudott felalni; — Imadlak Ödön.

És aztán ajkaik összeforrtak egy végteleen hosszú édes csókban.

Léptek zaja hallatszott . . . Késő volt minden. A férj volt. — Egy sikoltás, elajulást . . . a két férfi egy pillanatig farkasszemet nézett egymással, — aztán Géza, a férj azt mondta:

— Találkozunk még.

— Rendelkezésére állok.

Ödön elment, Géza pedig ott maradt, ajult nejevel.

— Ne komédiázzék asszonyom, elég volt belőle mostanig. Ébredjen, hiszen nekünk beszélünk kell egymással.

Nem a düh, hanem az elkeseredés tompa, ércztelen hangján mondta e szavakat. És Elza mintha hypnotizálva lett volna, felebredt és felállt. Zavartan nézett körül. Oh, hogy szerette volna, ha e pillanatban férje megölte volna.

Megingottak lábai és ő térdre borult férje előtt, ajkai rebegek valamit, mintha becsánatot kért volna.

mutatja ki jövőre a sürgős teendőket, hiába kívánja a könnyebbitést, vagy a czélos megakarításokat — az ő szavuk elvész, a többség óriás gépezetének a zakatolásában.

Végre is, amidőn Neményi Ambrus megkezdte előadását, ajánlva a költségvetést elfogadásra, nagyon kevesen szólottak ahhoz, akik szólottak, mind az ellenzékbeli voltak, mert úgy látszik, csak ezeknek van érzékük a rossz megítéléséhez.

Ezek közül első Komjáthy Béla volt, aki különösen az italmérségi dolgokat feszegette. Utána Polónyi váltotta be azt az ígretét, hogy a pénzügyminiszter iránt ezert fokozott bizalmatlanságának kifejezést fog adni.

Beszéde heves, erős támadás volt, a mi ellen a pénzügyminiszter nem igen volt képes védekezni.

Három okra redukálta a bizalmatlanságot: az egri mandátumra, az ischli vagy augusztusi klauzulára és a késedelmi kamatokra, melyekkel a pénzügyminiszter bosszút akart állani azokon, a kik törvényisztaletből az ex-lex alatti adót nem fizettek. Mindezt Polónyi az ő meggyőző, súlyos érvelésével adta elő.

Lukács miniszter, aki Major F. beszéde és a vita bezárása után beszélt, igen gyöngén védekezett. Ő nem Deák F., hogy a kétes mandátumot visszautasítsa. (Elhisszük, tudjuk is!) Az ischli klauzulára nézve részben ismételte, a mit már előzőleg mondott, részben azzal védekezett, hogy az önálló vámtérületnek és a szerződési formának kizárása csak a kis czélszerűség okokból történt! A késedelmi kamatokra nézve szintén régebbi nyilatkozataira utalt. (De hiszen a visszaható erő tulajdoniását a törvénynek mint természetjog-ellenest nem is lehet menteni.)

Beszéde többi részében kevés érdemleges dolgot mondott. Nevezetesebbek, hogy intézkedni szándékozik, hogy a biztosító társaságok díjtartalékait a zárt papírokban helyezzék el és hogy nemsokára előterjeszti az adóreformot.

A tarczra többi tételeit Perczel Béni üneményes gyorsasággal hadarta el, úgy, hogy egynegyed kétfőre a tárgyalásnak vége volt. Így a mai ötórás ülésre nagyon sovány napirend maradt: a kérvények 9-ik és 10-ik sorjegyzeke. A Haz ennek folytán nyomban elhatározta, hogy az üléseknek régi időtartamát állítja vissza.

A pénzügyminiszter különben be is nyújtotta a felhatalmazási — appropriacionális — törvényjavaslatot, a mit a pénzügyi bizottságnak adtak ki s a mit már legközelebb tárgyalás alá is vehetnek.

Beszeg ha a volt kormány makacssága miatt alkalmazott obstrukció ideje alatt semmit sem tett a parlament azonkívül, hogy az ellenzék védekezett, most ellenkezőleg oly gyorsan — szinte gépiesen hajtják le a legfontosabb ügyeket, hogy ezen döbbenünk meg és kérdezzük, hogy egészséges parlamenti állapot-e az, a melyben a kritikát oly kevésbé alkalmazzák, mint mai napság a miénkben.

BELFÖLD.

Egy vármegye közgyűlése. Komárom-megye közgyűlése bizottsága Sárközy Aurél faispán elnöke alatt f. hó 12-én tartotta meg rendes hávi ülését. Nem az új kormány-nak bizalom szavazásáról volt szó, hanem a vármegye belügyeiről. A t. főorvos jelentése szerint a közegészségügy állapota elég kedvező volt, kivéve Gúta községet, hol a vörheny a múlt hó folyamán járványszerűen lépett fel, úgy hogy eddig a meghaltak száma 60-at tesz ki, kik között 41, 12 éven aluli gyermek volt.

A tömeges halál oka legnagyobb részben a kellő ápolás és táplálék hiánya volt, a miért is a bizottság a főorvos javaslatára elhatározta a szegénysorsu betegeknek a község szegényalapjából leendő megfelelő sürgős segélyezését.

A vármegyei államépítészeti hivatal, jelentése szerint úgy az állami, mint a törvényhatósági közutak állapota kielégítő.

A közgazdasági előadó jelentése szerint a vetések jól teleltek, az állategészségügy állapota elég kedvező, a munkaviszonyok jók s az aratási szerződések az egész megye területén megkötöttek.

Ezen ülésen bucsuzott el a bizottságtól Nemessányi János kir. tan. tanfelügyelő, ki a bizottságnak tagja volt annak szervezése óta. A faispán hosszabb beszédben méltatta a nyugalomba vonuló tanfelügyelő 30 évi működését, ki a megye területén nehéz viszonyok között anyai eredménytelennél működött. Tanfelügyelősége alatt 166 új tanterem, 62 új tanítói lakás és 16 óvóiskola létesült; az iskolák száma 27-tel emelkedett, az iskolába járók száma pedig működése alatt 8961 növendékkel szaporodott. A bizottság a faispán indítványára az érdemes tanfelügyelő távozása fölötti fájdalomán adott kifejezést és büszge munkájáért köszönetét fejezte ki.

A mezőgazdasági termények hamisításának meggátálása érdekében a földművelésügyi miniszter intézkedett, hogy az ezen hamisításokat tilalmazo 1895. évi XLVI. t. cikk rendelkezései szigorúan végrehajtsanak. Elrendelte e czélból nevezett miniszter, hogy a hamisítások felderítése érdekében előírt ellenőrzési szemlék az illetékes hatóságok által lelkiismeretesen és minél gyakrabban foganatosítsanak, s a hol kihágás este forog fön, a büntető eljárás haladéktalanul megindítsák, a gazdasági egyesületek útján pedig felhívott a gazdaközönség, hogy a hamisítások felderítését saját érdekében is mozgátsa elő s mindazon esetekben, midőn elő, és fűmagot, műtrágyát, abrak takarmányt stb vásárol, — ha a minőség tekintetében a legkisebb gyanuja van, az áruból két tanu, vagy az előjáróság közbenjöttével szabályszerűen minált vegyen s azt vizsáltassa meg.

A nemzetközi gyermekvédő kongresszus igazgatósága Kátóna Béla dr. elnöke alatt tegnapi tartott ülésén a szakosztályok jelentést tettek az előmunkálatokról. Előadás tartására a hazai nevesebb emberbarátokon kívül az orvosi és jogi szakosztály olasz, francia, német és angol előadó is jelentkeztek. A francia „Société internationale pour l'étude des questions d'Resistance” hivatalosan is értesítette az előkészítő bizottságot, hogy a congressuson részvesz és a tervezett kiállítás számára is megküldi kiadványait. A kongresszus czéljaira újabb adakoztak: Schlauch Lőrincz dr. bibornok 50 frtot, Hontcsén vármegye 25 frtot, Moson-megye, Hont-megye, Szent-Endre, Debreczen, Selmeczbánya 5—5 frtot, Kecskemét 20 frtot.

A képviselőház házszabályainak 214. §-a értelmében alakult fegyelmi tanács Perczei Dezső képviselőházi elnöknek az elnöklésével tegnapi ülést tartott, melyben mint a fegyelmi tanács tagjai Dániel Gábor alelnök, Csávossy háznagy és Molnár Antal, Nyegre Laszló és Perczel Béni képviselőházi jegyzők vettek részt. A fegyelmi tanács hosszas tanácskozás után súlyos fegyelmi büntetést megállapító itélettel intézte el a ház egyik hivatalnokának fegyelmi ügyét. (Kíét?)

KÜLFÖLD.

A görög-válság. Theotokisz a királyiavaló hosszabb tanácskozás után ápril 13-án elfogadta a kabinetalakításra való megbízást. Remélik, hogy már be is mutatta a királynak az új miniszterek névsorát.

A Számoa ügy. A Reuter ügynökség jelenti: A számoai ellenségeskedés kitörését alkalmasnak tartják arra, hogy a már meglévő komoly bonyodalmakat még jobban komplikálja. Ma még nem lehet végleges itélet alkotni a kérdés újabb alakulásáról, de nyilvánvalónak látszik, hogy Rose elhamarkodott támadó föllépése, ha technikai okok indították is, a német politika érdekében vitt szerepére, szintén egyik oka volt az ellenségeskedés újabb kitörésének, a mely ellensé-

geskedés a sziget ügyeinek barátságos elintézésére irányuló fáradozást csak megnehezíti. A három konzulnak az lett volna a kötelessége, hogy a legfőbb bíróságnak Tanu királyi választása tárgyában hozott határozatot főtartsák.

Rose eljárásának, a midőn a lázadókat támogató ellenkialtványt bocsátott ki, csak káros eredménye lehetett, a mi ki is tünt az útközvetben. Még hozzávetőleges bizonyossággal sem jósolható meg, hogyan alakulnak majd a viszonyok, de legfőbb ideje, hogy a bizottság hozzálasson munkájához és a mostani gyaszos állapotok helyett rendet teremtsen.

Az angol lapok kiemeik ugyan a legutóbbi számoai események komolyságát, de nyugalmat ajánlanak és azt mondják, hogy a számoai viszonyok rendezését a 3 hatalmasságra kell bízni.

A Times azt írja, hogy a legutóbbi incidens nem függ össze közvetlenül azokkal a kérdésekkel, a melyekről a 3 hatalmasság most tanácskozik és semmi befolyást sem gyakorolhat a közöttük folyó diplomáciai eljárásra. A benszülőttek fölbujásával vádolt német ültetvényes letartóztatására megjezzi a Times, hogy amig hiteles jelentések nem jönnek, nem hiszi, hogy egy barátságos nemzetnek valamely tagja ilyen büntetést követhetett el.

Chambers főbíró New-Yorkban lakó fivérének marcius 23-ról levelet irt, a melyben elmondja, milyen körülmények között választották királyiá Tanut és azt a meggyőződését tejezi ki, hogy jogszerűen cselekedett. Mindazonáltal elismeri, hogy állása nagyon bajos, mert három nagy hatalmasságnak a képviselője és onnéfogva a dolgok tulajdonképeni állásáról nem mondhat itéletet.

A német birodalmi gyűlés elnöksége a konzervatívoktól, a centrumtól és a nemzeti szabadelvűektől aláirt interpellációt kapott, a melyben a birodalmi kancellártól, kerdik: hajlandója németek érdekeit súlyosan sértő számoai eseményekről és az intézkedésekről, a melyeket a kormány tett, vagy tenni szándékozik, fölvilágosítást adni.

A német birodalomgyűlés ülésén Bülow külügyminiszter válaszolt a számoai keresdre vonatkozó interpellációra, és azt hangoztatta; hogy a számoai egyezményhez, a melynek megújítása kívánatos, ragaszkodni kell. Olyan konfliktusról, a melyben a Falke czirkalóhajóak, része lett volna, nincs tudomása. Németország azt kívánja, hogy Anglia ne bántsa a letartóztatott német ültetvényest ha eljárását kimentti. Anglia elfogadja a Számoa részére kinevezendő bizottságra vonatkozó német javaslatot. Németország csak olyan megoldást fog elfogadni a mely nem csorbítja jogait és érdekeit és a nemzet becsületbeli ügyének tekintti szerződéses jogainak csorbítatlan megővését.

Kautz tengernagyot az Aucklandből legutóbb elindult gőzös útján akként instrualák, hogy a fölösleges kollíziókat kerülje, de az idegenek vagyónát és ele et oltalmazza, a mig a három hatalmasság el nem dönti, hogy mi történjen a helyzet orvoslása érdekében.

Washingtoni hir szerint a három hatalmasság még nem állapította meg végleg a Számoa kiküldendő főbizottság tagjainak adandó utasítások részleteit. A kérdés még megfontolás tárgya, tehát az a jelentés, hogy Salisbury miniszterelnök fönttartás nélkül elfogadta azt az elvet, hogy a bizottságnak egyhangulag kell majd elhatároznia, nem tekintendő helyesnek. Azt a kérdést, mely határok követelendők meg a határozatok egyhangúságára még nem intézték el s e tekintetben valószínűleg bizonyos fönttartásokat fognak kikötni.

Az ev. ref. konvent.

Ápril 13-ikán volt az ev. ref. — konvent negyedik — és ezidőszert utolsó napi ülése — Kun Bertalan tiszamelléki egyházkerületi püspök és Tiszta Kálmán dunántúli egyházkerületi főgondnok kettős elnöklése alatt.

Szász Béla debreczeni theol. tanár konventi jegyző olvasta az Apr. 12-iki ülés

jkvét, a mit Szabó János békésbáti esperesnek a misszióügyi számhoz Kenesey Béla kolozvári theol. fakultási ig. tanárnak a tökésegélyügyi hözött pótlásai után ímég is hitelesítettek.

Rádacs György spataki theol. tanár. konventi jegyző terjesztette aztán elő folytatólagosan, az egyetemestán ügyi bizottság jelentését és pedig a tisztántuli egyh. kerület azon kérelmenek pártolásával, hogy a konvent írjon fel a közokt. miniszterhez, a tanítói korpótlékok megállapításáért. A konvent hozzájárult, habár Szilágyi D. ennek nem ígért is sikert és csak jámbor óhajtnak minősítette.

Az ev. ref. tanítók országos egyesülete a tárgy kérvényében kifejezett óhajtnak teljesülése elé minő bizossággal nézhet aztán amidőn a Konvent türelemre int, hogy várják be a szűkölködő felekezeti tanítók az állami korpótlékok rendezését — könnyen elképzelhető!

Molnár Béla a közjogi bizottság előterjesztéseit ismertette. A dunamelléki egyh. kerület orvoslást kér az ellen, hogy az evangélikus testvérek kisebb egyházi adó ígérésevel csábítják áttérésre a reformátusokat. Az ebben tett bizotts. propositio: mondja ki a konvent, hogy a reformátusok kitérése csak akkor fogadandó el, ha meggyőződésük vezetni s nem a nagyobb egyházi adó alól kibujás s hivassék fel a két felekezeti együttes bizottsága a keresdi egyezség revidálására: ha nem szánalmasan neveltséges, majdnem egyértelmű a nesze semmi fogd meg jól-lal. Hát melyik áttérő mondja azt meg, vagy ki tudja azt bizonyítani, hogy az illetőt az áttérésre nem meggyőződés, hanem adóteher alól kiünni akarás vezeti? . . .

Talán ennek megmondolása vezette gróf Dégenfeld Józsefet azon javaslatára, hogy csak egyszerűen felszólítást intézzenek az evangélikusokhoz, hogy ne halászsának a reformátusok közt; egyuttal tegyék meg a kezdeményező lépéseket egy új egyezségkötésre, — amit Fojes István és Szilágyi D. hozzászólása után el is fogadtak, (Bizony jobb lett volna, ha ilyes, sikert nem ígérő módozatok helyett az adóteherrel menekülés csábító voltát alaposan elhárítani határozták volna el az 1848. XX. t.-cz. 3 §. megvalósítása iránti jogos követeléssel s addig is kimondták volna az egyházi adó rendszer reformálását, hogy megszűnővén az ok megszűnjék az okozat, mert ez a szeg feje, amelyre útni kell. — Ebben csakugyan érdemet szerzhetne azután egyik, vagy másik nagy államferfi, — a mit jegyzőkönyvezhetnének is.)

A közj. bizottság jelentését Bartha Lajos referálta. Ebben a tiszamelléki egyházkerület a rendkívüli adó kivetés-ügyben, hogy ti: az egyház terhei épp úgy érik-e az új, — mint a régi tagokat hosszabb vitát idézett elő. Tiszta István gf. éppen terhelő ridegen, Szilágyi Dezső halasztás mellett szolt. Dégenfeld J. gf. Banffy D. báró, Tiszta K. Meiczner P. hozzászólása után, miután Tiszta gf. vissza is vonta indítványát a felterjesztést fogadtak el. (De hát mi volt az a felterjesztés? arról nincs tudósításuk!) — Az idtartozó apróbb ügyek is, a bizottság javaslata szerint intézettek.

A vasárnapi munkaszünet! . . . Az e feletti vita kiváltképpen érdekes, mert még oszlopfőfiaink jellemét s vallásosságuk feltételes vagy feltétlen mérvét is bemutatja. . . Meiczner Pal — úgy látszik: anynyira akarja az urnapi-munkaszünetet, hogy még az országgyűlés beavatkozását is kívánja kivanja kikérni; ellenben Tiszta István gf. oly protestánsul szabadelvű (?) e tekintetben, hogy mivel a mezőgazdasági munkára törvényes intézkedés nincs, nemis akarja, hogy a munkaszünetet bárkivel szemben is erőszakkal érvényesítsék; s e vezérferfi a munkaszünet betartását nemcsak vallási, de szociális okokból is szükségesnek tartó Szilágyi D. ellen egész élességgel és fej-

tegetéssel védeni merészlé álláspontját s nem a vallásnak fennállása óta isteni tekintély és közmegnyugvásban de szociális követelményben is állónak tartja még nem is a konvent vagy országgyűlés által szabályozhatónak, hanem a cselédtörvény keretébe utalandónak, (Ó protestáns szabadelvű vallásosság! . . . Ó mezőmunkás cselédeket tartó protestáns földesur! . . . Ó protestánsok által majdnem 4 század óta respektált IV-ik parancs!)

Végre György Endre kétes értékű közvetítése után az edesatyja — elnök kimondta, hogy a konvent most nem foglal állást ebben a kérdésben. (De hát miért nem a máik elnök? Hiszen ez ügy közelebb van a lelkesíti mint a laikus elemhez.) Ez tilé, a jkv kinyomatását illető iotézkedés s az elnök püspök hálaímaja után d. u. 1 órakor bezárattott. De a jkönyv hitelesítését még másnap 9 órakor végezték.

Agyonlőtt katona.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen apr. 15.

Kinos feltűnést keltő eset történt tegnap délután Debreczenben. A Széchenyi-utcai honvédszár kaszárnyában gyakorlat közben agyonlötték egy katonát.

Ujjoncz volt, nem régen vonult be szegény fiu, szülei reménye. Otthagytá a kis falut, aggódó édes szüleit és egy siró szép leányt. A haza szolgálatába állott, katona lett belőle. Nehéz szívvel mondott bucsut hozzátartozóinak. A válás keserűségében nem csak nyugalma, de vigaszt is adott neki, hogy a haza szolgálatában a katonák ideálja, a legszebb katona: honvédszár lesz belőle.

Néhány hónapot töltött még csak a zsinóros munderban, sok ideje volt hátra, de azért számított a napokat, hogy mikor kerül haza édes szülei s a szerelmes szívvvel rá várakozó szép menyasszonyához. Boldog lesz, ha dicőségesen végezte hadkötelezettségét s csillag, meg medália ragyog majd atilláján s úgy szoríthatja oda boldogan szüleit és drága menyasszonyát.

És a szép ábrándot tegnap egy kis boldondos golyó tönkre silányította. A szegény legény, a délcég huszár katona nem kerül vissza szeretteihez kis falujokba. Nem várják repeső örömmel, édes boldogsággal, terített asztallal, jó vacsorával. Hanm onnan jönnek a szegény szülők megtört szívvel. Gyászruhában a ravatalhoz, amelyen boldogságukat terítették ki.

Agyonlötték gyakorlat közben az ő szép fiokat. A bajtársak és az emberek egy pár napig beszélnek róla, de a bánat és keserűség örök marad a gyászba borult szülők szívében.

Erről a szomorú esetről írja az alábbiakat lapunk tudósítója:

A Széchenyi-utcai honvédszár kaszárnyából tegnap d. u. hatalmas dörög hangzott el. Kevéssel azután kétségbeesett lőtás-futás támad. Katonák suttognak, majd szalad egyik jobbra, másik balra:

— Orvost! Orvost! — Most ez volt a jelszó.

A szokatlan lőtás-futás felkeltette a közelben lakók figyelmét. A lövés, orvosért való futásból menten valami szerencsétlenségre következett. Azután a katonák diszkrétioja miatt maga az utca népe teremtett mesét.

— Megöltek egy katonát! — sikoltottak öngyilkosságról, gyilkosságról s mi minden egyébről beszélt. Az igaz dolog pedig az, hogy

egy közhuszárt egy társa gyakorlat közben agyonlött.

Az ujjonczok ugyanis lögyakorlatot tartottak. Az idő esős volt s ilyenkor a kaszárnya tágasabb termében gyűlnek össze. Az oktató altiszt körbe állítja őket s a karabélylyal végeznek gyakorlatot. Szobában vannak, szemben egymással, ilyenkor csak fadugaszos gyakorlati töltényt használnak.

Igy volt tegnap délután is. A honvédszár kaszárnya tágas termében a szokásos gyakorlatra gyűltek össze. Valamennyi buszárnak karabély volt a kezében. — Kis Lajos szakaszvezető végezte az oktatást, a ki a rendes szokáshoz híven körbe állította a huszárokat.

Mikor czéloztak, Szabó Lajos közhuszár tréfásan odakiáltotta a vele szembe álló Kozma Sándor bajtársának;

— Vigyázz te, mert meglőlek!

A tűz jelszóra éppen az ő karabélyja hatalmasabbat szolt, sűrű füstfelhővel töltötte be a szobát s nyomban a lövés után erős, fájdalmas hörgés hangzott fel.

— Baj történt! hangzott egyszerre minden oldalon és ahogy a füst oszlott látták meg, hogy ott fekszik a buszárak előtt véresen, vonaglásban az ő bajtársuk Kozma Sándor.

Hozzá siettek, szóllottak hozzá, nem felelt. Bal szemé felett vérző seb tátengott, szájjából is patákozott a vér. Természetesen rögtön arra gondoltak, hogy a szegény fiu segítsenek. A helyszínen azonnal megjelent Buzás hadnagy intézkedésére, több katona orvosért futot. Egyik jobbra, a másik balra, ki merre mehetett. Versenyt futottak egymással, hogy kinek sikerül előbb orvost hozni az ő szegény vonagló bajtársuk számára. Az egyik katona rövid idő mulva Dr. Fráter Emil katona orvossal tért vissza.

Intézkedés történt azonnal, hogy a haláltusáját vivő honvédszárát a honvédkatonák kórházába szállítsák. Mire kivitték a szegény legényt, már halott volt.

Az esetről zonnal értesítették a hadbírószágot, a mely sürgősen megtartja a vizsgálatot. Ez a vizsgálat van hivatta kideríteni hogy került a czéltöltés a vak töltések közé bűnös-e abban Szabó Lajos vagy pedig ártatlan.

Színház.

Szép Heléna.

Csütörtökön Szép Heléna került e színpadon másodszer előadásra. A régi jó operettet kevés számú közönség nézte végig, noha a jó előadás telt házat is megerdemelt volna. — Kálly Lujza kitűnő szép Heléna volt. Ugy játékaival, mint énekszámáival zajos hatást ért el. Karacs mint Páris szerepben énekelt, Sziklai pedig Agamemnon szerepében zajos tapsokat aratott. Ifju Szathmáry Á. volt az egyedüli, kinek alakítását erősebb kritika illeti. Nagyon is kezdő színész, sehogy sem tudja elfeledtetni a rutinrozott buffot, Szentest. Kissé korán jött a debreczeni színházba. — A többi szereplők közül Locsarekné, R. Serfőzy Zseni és Makray váltak ki.

Üdvöské.

(P. Vida Etelka vendégjátéka.)

Tegnap este kezdte meg P. Vida Etelka asszony három estére terjedő vendégjátékát. Szívesen üdvözöljük színpadunkon, mert mint már volt alkalmunk kijelenteni, temperamentumos színész és igazi énekes. Tegnap este, noha látható indispozícióval küzdött, újra zajos tetszés mellett játszott. —

Bettinát alakította diskrétén, kedvesen, ének-számai is szépen sikerültek. A zenekarból hatalmas viragállvánnyal is kedveskedtek a művésznőnek, — ki még két este játszik az «Ingenyelők»-ben és a «Falu rosszá»-ban. Mellette Sziklay Miklós érdemel igazi elismerést. Tegnap este kabinetalakítást produkált, egy-két ügyes rögtönzéssel pedig zajos tetszést aratott. Serfőzy Zseni kedvesen játszott, szépen énekelt. Makray Karacs helyett ugrott be s jól megállta helyét.

Tegnap lépett fel — a kiől előbb kellett volna megemlékezni Környei Béla — a tarsulat egyik baritonistája. Kellemesen lepett meg szép érczes baritonjával, mely hatalmasan cseng s betölti a színházat. Játékában van fogyatékoság, de a gyakorlat routint ad neki s ha hangja oly szép marad, egyike len-d a legjobb baritonistáknak. A közönség kedvezően fogadta s a biztató tapsokkal nem fukarkodott. Fenyéri Mór a második felvonás-ban nagyon vétett a jóízű ellen. Nagyon is élénken adta a derűt férfiu. Csodálkozunk rajta, hogy ő is úgy megfedkezék magáról. A kar és zenekar jól működtek, a mi Zo-
jemszky érdeme.

(s. b.)

Táviratok.

A görög válság.

Athén, apr. 14. »Debr.« ered. táv. A miniszterium végleg megalakult A miniszterek délután teszik le az esküt és rögtön bemutatkoznak a kamarának.

A csehországi zavargások.

Karlsbad, apr. 14. »Debr.« er. táv. A tegnapi nap nyugodtan telt el. Ma sem tör-tént eddigelé rendzavarás.

Az orosz diákszavargások.

Pétervár, apr. 14. »Debr.« ered. táv. A hivatalos lap részletes tudósítást közöl a diákmozgalom okairól és lefolyásáról s egy-idejűleg jelenti, hogy a mozgalom a birodalom főiskoláinak nagyobb részére terjed ki. Mindenütt — mondja a hivatalos lap — két párt áll szemben egymással, az egyik a mérsékelt párt, a mely a nyugalom helyreállítását kívánja, a másik a radikális, a mely folytatja a zavargásokat, és ragaszkodik különféle privilégiumok követeléséhez. A pétervári moz-galmat ugynevezett szervező bizottság vezeti, a mely felhívásokat és proklamációkat tesz közzé. A mozgalom fővezetőit letartóztatták s különféle kitiltó nyomatványokat koboztak el náluk. A mozgalom vezetői az összes főis-kolákon összeköttetésben állanak egymással és terrorizálják a nyugalomért küzdő nagy pár-tot. Azok a diákok, akik nem vettek részt a mozgalomban, újra felvételüket, megbüntetett tanulótársaik megkegyelmezését és részben az egyetemi felügyelet újjászervezését kéri. A pétervári szervező bizottság proklamációt bocsátott ki, melyben a reformokért való harc szükségességét hangoztatják.

A proklamáció a diákok többségénél el-len mondásra talált, mert megszünteti a moz-galom kívánatos jellegét. A hivatalos lap vé-gül ezt mondja: Noha a zavargásokban a diákságnak csak kisebb része vett részt, sok diákot kizártak az egyetemekről. A diákoknak azt a követelését, hogy a statumokat és a főnálló törvényeket változtassák meg, a fő-löttes hatóság nem teljesítette. Azoknak a diákoknak, akik fiatalos megrevedésüket nyil-tan beismerik és föttétlenül alávetik magukat a fölöttes hatóság határozatainak, lehetővé teszi, hogy tanulmányaikat befejezhessék. A mozgalom vezetőit azonban, a kik a diákokat törényellenes cselekedetekre csábítják és a szigorú törvényt megakadályozzák, a törvény szigorával fogják sújtani.

Kormányválság és fuzió Romániában.

Bukarest, apr. 15. Karpész C a n t a k u z e n o tegnapi kihallgatása folytán ma tárgyalások lesznek, a melyek előkészítik a junimisták és konzervatívok fuzióját a kor-mánypárttal.

Kína Europa ellen.

Pétervár, apr. 14. Pekkingből írják itteni lapoknak: Se kiang tartomány alkirálya az özvegy királynőhöz memorandumot intézett a melyben kéri, hogy v e s s e n v é g e t a birodalomnak az európaiak által történő szétdarabolásának, mert különben a d i n a s z t i a állása veszélyeztetve lesz.

HIREK.

A szabadságharcos özvegye.

Budapest egyik szegényes hónapos szobájában egy özvegyasszony halt meg tegnapelőtt. Talán senki sem volt mellette, midőn örökre lehunyt szemét, hisz a szükség és nyomor oly szegényre tette, hogy betegsége utolsó napjaiban orvost sem hívathatott, hi-zen annak fizetni kell.

Ez a szegény özvegyasszony W e t t e r Antalné, a szabadságharc egyik dicső tábornokának özvegye volt. Valami-kor ünnepelt alakja volt a magyar társasátnak, mint igazi magyar hölgyet ismerte az egész ország és most nyomorban, inséghen kellett átélni utolsó napjait.

A kinek férj, szive minden dobbanásával a magyar szabadsáért küzdött s egyik történelmi alakja lett a magyar történelemnek, az most elfeledve hunyta le szemét.

Sir a lelkünk, ha elgondoljuk egész valójában ezt a szomorú dolgot. Azt hit-tük, hogy Magyarorszában tisztelik a hősök emlékét, megbecsülik a nemes és nagyot — s i m a a szabadságharcos özvegye, néma szemrehányásként, meg-czáfolja ezt.

Mi lesz hát akkor jó nemes és igaz, ha azok, kiknek kezében van az eszköz a nemzet sorsát intézni, így feketiük be a kegyeletet. Mi lesz a szent, ha egy hős özvegye is, csak amolyan személy-számba megy, a minő naponként százat meg százat könyvel el az anyakönyv-vezető.

Szomorúan jellemzi ez a magyar köz-életet s a szegény pirját kergeti ar-czunkba. Megerősíti bennünk azt a hitet, hogy új időnek kell jönni, mely a mul-tat maga alá temetve, becsülje mindazt, amit ez özéshől és anyagiasságból meg-tagadott.

Akkor talán a szabadságharcosok özvegyeinek is jut néhány forint nemzeti adomány.

(S.)

* Megerősített alapszabály. A Petőfi dalkör alapszabályait, mint örömmel értesül-tünk, a belügyminiszter megerősítette.

* Ülések a városházán. — Folyó hó 18-án kedden közszéki iskolaszéki ülés, május 5-én pedig közigazgatási bizottsági gyűlés tartatik.

* A »Csokonai-Kör« felolvasó ülése. Tegnap délután érdekes felolvasó ülést rendez-tett a Csokonai-Kör a kereskedelmi akadémia disztermében, melyen szép szamu közönség jelent meg. Az első felolvasást Z a l a i Márk jelent meg. Az első felolvasást Z a l a i Márk tartotta, a ki «Álom szuszi ébredése» című, élvezetesen s jóízű humorral megírott munká-jával zajos tapsra ragadta a hallgatóságot. A jával zajos tapsra ragadta a hallgatóságot. A k i t ü n ő m u n k á t tárcza-rovatunk-ban közölni fogjuk. Utána J a b l o n c z a y Kálmán, a tehetséges tárcza író lépett a fel-

olvasó asztalhoz és »A főispán fia«-sz. figyelmet lekötő meséjü és igen ügyes kidolgozásu legújabb elbeszélését olvasta fel. A tehetséges író felolvasását zajos taps és éljenzés követ-te. Majd a jőnevü afal poéta A d y Endre olvasott fel néhányat újabb versei közül. — A közönség nagy figyelemmel hallgatta a szép verseket, melyek igazán értékes dolgok. A fiatal költőt pedig zajos ovációkban részesi-tették. Csak helyeselni tudjuk a Csokonai kör ama ténykedését, hogy felolvasó ülésén tért ad az ifju tehetségeknek is. Végül N a g y Dezső művészi czimbalomjátékával gyönyör-ködtette a közönséget, mely a legkellemesebb hangulatban oszlott szét.

* A debr. gyházmegyei közgyűlése.

A debr. ev. ref. egyházmegye Dávidházy János esperes kabai lelkész és Nadányi Miklós e. m. gondnok kettős elnöklése mellett tegnap tartotta tavaszi közgyűlését Debreczenben. Az esperes jelentésében a hazafias fájdalom mely érzésével emlékezett meg Erzsébet királyné tragikus haláláról. A közgyűlés a királyné emlékét jegyzőkönyvébe igtatta. Kegyelettel emlékezett meg néhai Gyulay László b.-ujfa-lusi lelkész, e. m. tanácsbíróról is. Ezután számos folyó ügy nyert elintéztést. Legnevezete-sebb volt köztük a debreczeni egyház tized szá-vazati jogának kérdése, de a közgyűlés levette a napirendről. A b.-ujfalui lelkészválasztás ellen beadott kérvényt elvetették és az esperes intézkedését, a melylyel Zich Sándort állásában megerősítette, jóváhagyták. Délután az időközi tanács ülésezett.

* Életunt szakácsné. A mai nap az

öngyilkosságok napja volt. Az Arany János utcának is megvan a maga szentáldozója, hol O z s v á t h Ferencz ügyvéd szakácsnéja özv. Kádár Danielné lett öngyilkos. A szerenc-sétlen özvegy asszony tegnap este előbb ereit vágta fel egy rozsdás késsel, mikor pedig látta, hogy ez még nem szabadítja meg az élettől, egy zsineggel az ajtó sarkára fel-akasztotta magát. Gazdája megdöbbenve látta reggel a hullát az ajtón függéni. — Rögtön orvost hozatott, de már késő volt mert a szegény asszony hullája megmereve-dett. Különböző özv. Polgárné szinte predesti-nálva volt az öngyilkosságra. A férje ezelőtt két évvel agyonlőtte magát, estvère nem régen a robogó vonat elé feküdt így lett öngyilkos. Gazdája szerint tisztességes munkás asszony volt, a takarékpénztárban 58 forint megtaka-ritott pénze is volt. Holttestét ma bonczolják el s holnap délelőtt temetik.

* Gyér csillaghullás. A debreczeni 39-ik gyalogezred önkéntesei előtt, kik tudva-levőleg az elméleti kiképzést a nagyvárad-i önkéntes-iskolában nyerték, ma hirdették ki a márczius végén végbement altiszti vizsga eredményét. Sikerral vizsgáztak, i l l e t t e k á p l á r i c s i l l a g o t n y e r t e k: Koncz Dezső, Vattay Gábor, Balla Béla, Ka-tona Mihály, Róth Kálmán, Farkas József, Franki Gyula, Braun Gyula és Molnár Ernő. A debreczeni ezred 24 önkéntese közül tehát csak 9-en állottak ki sikeresen a vizsgálatot, Bizony megdöbbenően kedvezőtlen eredmény.

* Nagy zsebtolvajlás. Három gazem-ber jó üzletet csinált ma délelőtt piac ut-czán. Egy urinó F a r a g ó Ödön állami állatorvos nejének zsebéből nagy összeg pénz-t loptak ki, s aztán megugrottak. F a r a g ó Ödönne ma délelőtt bevásárlásokat csinált egyik főutczai üzletben. Az üzlethől kijövet megállt a kirakat előtt, s nézegette a tárgya-kat. Észre sem vette midőn három alak körül vette, s egyik a zsebéből kivette a pénztárczát. Nyugodton haza ment volna, ha két-három arra menő ember nem figyelmezteti, hogy a tárczáját a jómadarak eltüntettek. Rendőrrét kiáltott, de már akkor a három egyen eltűnt a láthatarról. A tolvajást bejelentette a rend-

őrségnek, hol rögtön intézkedtek a nyomozás iránt. A rendőrséget mozgósították, a csendőrséget is értesítették s így hihetőleg még a mai nap folyamán kézre kerül a három jeles férfi.

* **Talált pénztárca.** A Peterfia-utcán múlt éjjel elég magas pénzösszeggel tömött erszényt találtak. Tulajdonosa az I-ső ker. rendőrkapitányságnál a valószínűleg elveszettnek hitt pénzes tárczát átveheti.

* **Öngyilkos kőműves.** V e d r o s Lajos kőműves tegnap este Miklós utcai lakásán halántékán lőtte magát s 16 órai kínos szenvedés után ma reggel a kórházban meghalt. Régebb idő óta küzdött az étellel, de küzdelmének nem volt eredménye. A sors csapása nagyon lesújtotta. Feleségétől — kivül valamikor igaz szeretet fűzte össze — el kellett válnia. Megpróbálta az életet mindenképen, de sehogyan sem sikerült. Elkeseredésében emelte azután tegnap este maga ellen a fegyvert. Mikor a házbeliék észrevették, már kinosan hörgött. Dr. Balkányi Edé nyújtotta az első orvosi segílyt, s kiszállította a kórházba. A kezelő orvosok mindent elkövettek, hogy megmentsék az életnek — de nem sikerült. Az egész éjjel kinlódott, reggel kiszendvedett. Holttestét ma boncolták fel s holnap fogják eltemetni.

* **Magyarnev.** Berger Jenő debreczeni 39. gyalogezredbeli főhadnagy belügyminiszteri engedéllyel nevét Ballára magyarosította.

* **Református pap tolonczuton.** A szenzáció hajhászás kitünő példáját mutatja a D e b r e c z e n i E l l e n ő r tegnap megjelent ily című ujdonsága. Két szerencsétlen kisázsiai református pap történetét meséli el nagy hangon, kiket állítólag eltolonczoltak M. Szigetről. A D. E. ujdonsága vigyázzon a szenzáció hajhászatból nem kellene ezt a tisztas nevet református pap meghurcolni olyan hírekkel, amelyeknek szemé a l a p j a n i n c s. — A két szegény papot, kik nyomorult egyházuk javára gyűtenek, nem tolonczolták el Szigetről, sőt mint értesülünk, pénzel is ellátták, hogy tovább utazhassanak. A rendőrséggel semmiféle konfliktusba nem elegyedtek s így ok sem volt a kényszerutatztatásra. Ilyen hírek korpoltalása Debreczenben, a Kalvinista Rómában legalább is különös.

* **Várkonyi Nyiregyházán.** Tegnapelőtt kezdődött Várkonyi ügyének tárgyalása. Elnök M e g y e s y, ügyész S z i k s z a y. Várkonyi tagadott mindent és kibívoán viselkedett. Az elnök háromszor pénzbüntetésre ítélte. A nép nyugodt maradt és a tárgyalás iránt nem mutatkozott érdeklődés. Várkonyinak még ekkor nem volt védője.

* **A Sima-Vadnay párbaj.** Tegnapelőtt d. u. 4 órakor volt meg a S i m a Ferenccs. képviselő és V a d n a y Andor főspán között az a párbaj, a melyet Sima betegsége folytán egész mostanáig el kellett halasztani. A párbaj kardra ment; eredménye az, hogy Vadnay két vágást kapott a fejére és egyet az ajkára: Sima egy pár lapos vágást leszámitva sértetlen maradt. Vadnay segédei: Gajári Ödön és Dániel Gábor voltak, Simaé pedig Fay István és Kubik Béla.

* **A jövő heti végtárgyalások.** — 1899-ik év Ápril 17-én Hétfőn Kutas Lajosné s társa ellen család bukás büntette. Molnár Eszter ellen lopás büntetést. Ápril 19-én Szerdan Nagy Kálmán sármunkás ellen szánd. emberölés büntette, Nagy György ellen okirat hamisításért, Szilágyi Lajos ellen hamis eskü büntette, Babott József ellen család vétségeért. Ápril 20-án Csötörtökön Palfi Imre s társai ellen lopásért, Váti Sándor s társai ellen lopásért, Ápril 21-én Pénteken Kovács József ellen m. okirat hamisításért, Erdős

Zsófia ellen lopásért, Szimcsák Miklós ellen s. testi sértésért, K. Nagy András ellen ösbüntetés. Ugyanaznap itélethirdetések.

* **Nagy tűzvész.** Nagy tűz pusztított tegnapelőtt éjjel Abauj-Szántón, melynek 10 ház és több melléképület esett áldozatul. A ház és több melléképület esett áldozatul. A tűz a szódavíz-gyárban gyújtogatás következtében keletkezett. Az erős északi szél miatt az egész házbor lángba borult, többek között a pénzügyőrség laktanyája is, melyben fontos okmányok, felszerelések és fegyverek bennétek. A pénzügyőrök a tűz kiütésekor aludtak és a fejük fölött már égett a fedél, midőn sikerült szerencsésükre megmenekülni, mert a következő pillanatban 190 db tölény iszonyu robajjal felrobba. és 15 méternyi távolságra körös-körül mindent elpusztított. Növelte a veszedelmét az, hogy a tűzoltóegylet a múlt héten feloszlott és így a tűz fékezetlenül terjedhetett. Utóbbi időben ez már a harmadik gyújtogatás. A csendőrség erélyes nyomozást indított.

* **Szörnyszülött gyermek.** Miskolczi tudósítónk írja: Borzalmas szörnygyermeket szült egy medgyesbodzasi kérészes felesége. A csodaszülött leánykának egy feje, egy arca két háta, négy keze, négy lába és három füle van. Két füle rendez, a harmadik azonban a fej hátulsó oldalán, a koponya alatt van. Az újszülött pár percznyi élet után meghalt.

* **Évzáró vizsgáunnepe.** Az állami főreáliskolában e hó 18-án tartatik meg a Debreczeni iparossegédek továbbképző és szakrajtanfolyamának évzáró vizsgáunnepe, melyre a meghívókat Rösszler Richard, a tanfolyam felügyelő bizottsági elnöke már szétküldötte.

* **Két halottja van a collegiumnak,** mind a kettő joghallgató. S z a b ó János II. éves joghallgató az egyik, ki rövid s z e n v e d é s é t ő l t e g n a p e l ő t t — váltott meg a halál. A másik T ó t h Ödön I. éves jogász, ki M e z ő t u r o n h u n y t e l h o s s z a s s z e n v e d é s u t á n. — Mindkettőt társaiknak őszinte részvéte kísért utolsó utjokra.

* **Rablás Kolozsvár határan.** Mult századba illő utonállást és rablást követett el Kolozsvár és Szamosfalva között ez év február 33-án egy kolozsvári bérkocsis. Az eset a következő: özv. Csenán Jounné 80 frt. pénzzel bejött Szamosfalváról a kolozsvári vásárra lovat venni. Összejárta az egész vásárt, eltöltötte az egész napot és még sem kapott kedvére valót. Alkonyat volt már, midőn a hazamenetelre gondolt. Felt g y a l o g menni, nehogy a pénzt elrabolják tőle. Alvába bocsátkozott G á l Demeter kocsissal, de ez oly magas art követelt, a mit nem volt hajlandó megadni. e elhatározta, hogy megis inkább haza megy gyalog. A min sőt este az uton ballag, fele uton kocsi zörgést hall. Sebes hajtással bérkocsi jött, mely a mint őt elérte, azonnal megállt. A kocsis leugrott a bakkról, az asszonyra rohant, száját betömte, megmotozta és kirabolta. Az asszony az ijedtségtől elájult s jó ideig nem tudott magáról. Alig birt hazavánszorogni. Othon ágyban feküdt, súlyos betegségbe esett melyből csak most lábalt ki. Most jelentést tett a rendőrségnek a rablás ügyében. A bíróság fontos gyanuok alapján letartóztatta Gá-Demeter bérkocsist.

* **Ösztöndíj iparos ifjak részére.** A nagymelőségű kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi 16,845 számú leiratával felhívta a kamarát, hogy oly törekvő és kellőleg képesített iparos ifjút, ki nevezett miniszterium részéről nyújtandó háromszáz (300) frtnyi utazási ösztöndíj mellett — a hazai ipar javára értékesítendő — szükséges tapasztalatok megszerzése és képességének fejlesztése céljából külföldre utazni óhajt: hozzon javaslatba.

Felhivatnak ennélfogva a kamara területén, tehát Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Máramaros, Bereg, Ugocsa és Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyék, valamint Debreczen és Szatmár városok területén lakó ifju iparosok közül mindazok, kik tovább képzés végett külföldre utazni szándékoznak, s e célból a fentemlített 300 frtnyi ösztöndíjat elnyerni óhajtják, hogy

ez iránti végzett tanulmányaikról tanuskodó bizonyítványokkal ellátott — esetleg illetékeségi helyök hatósága által is támogatott — folyamodványukat, melyben pályázónak lak-helye, családi viszonyai, erkölcsi magaviselete foglalkozása, előképzettsége, esetleges tanulmányai, az általa nyert kitüntetések, nyelvismeretei is részletezendők, valamint az általa választandó u i t e r v i s kifejtendő s részletesen megjelölendő, hogy a tanulmányut befejezése után mesterségének folytatása végett hol akar letelepedni, — az alulirt keresk. és iparkamarához f. e. á p r i l i s 28-ig terjesz. szék be.

Megjegyezzük, hogy a kérdéses ösztöndíjra csak azon iparos ifjak pályázhatnak, kik katonai kötelezettségüknek már eleget tettek, vagy a katonai szolgálat alól véglegesen felmentettek s a kellő gyakorlati ismeretek elsajátítása céljából a tanoncz időn kívül legalább 4—5 évet töltöttek. Debreczen, 1899. április 11. A kereskedelmi és iparkamara nevében: Szabó Kálmán, elnök. Dr. Király F., titkár.

* **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalommal tudatják felejthetetlen jó férjem, atyám, apósom és rokonok GORÓVI ADOLFNAK élete 8B-ik évében f. é. ápril. hó 15-en hosszas betegség után véglegesen bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 16-án vasárnap délutáni 3 órakor fognak a Deák-Ferencz-utca 12. számú lakásunktól az izz. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, jóbarátainkat és ösmerőseinket banatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1899. április hó 15-én. Neje: Goróvi Adolfné sz. Weinberger Jozefa. Fia: Goróvi Miksa nejevel Zukker Paulával az ös-szes rokonság nevében is. Béke lengjen porrai felett!

* **Zene-estély.** Dajna Bandi fia ujonnan szervezett zenekara ma szombaton és vasárnap zene-estélyt tart a Dréher-féle sörcsarnok udvar-kerti éttermében.

A „Bika kávéház“-ban
ma s z o m b a t o n azaz 1899. április
15-én nagy zene-estély tartatik
Magyari Testvérek zenekara mellett.
Számos látogatást kér
a **Bika szálloda bérlő-társaság**
üzletvezetősége.

Irodalom és művészet

A művészet iránti érdeklődés. Az eperjesi Széchenyi kör tárgyalásokat folytat az Orsz. Magyar Képzőművészeti társulattal egy rendezendő nagyobb szabású képkiallítás ügyében. Az egylet eddig már két lokális jelentőségű képkiallítást rendezett, melyek igen sikerültek, különösen a második, melyet a jubileum alkalmával rendezett.

A képzőművészeti társulat nagy előzenyességgel karolja fel az ügyet s minden jel arra mutat, hogy a fontos kulturális hivatást betöltő derék egyesület ez újabb vállalkozásának, melyet nagyérdemű védura, dr. Berzevics Albert is hathatósan pártfogol, fényes sikere lesz.

Tanári jubileum. A dévai állami főreáliskola tanári testületének egyik legérdemesebb tagjának, Ferenczi Gyula, a magyar irodalom tanárának 25 éves szolgálati jubileumát közebejött súlyos betegsége miatt a tanév kezdetén nem tarthatván meg, most névnapján rögtönözve lepte meg a tanári kar és az ifjuság emléktárgyaival.

A tanári testület, élén Teglás Gábor főigazgatóval a jubiléumnak főleg az önképzőkör létesítése és két évtizednyi vezetésében szerzett érdemeit méltatva, átadta a tanári testület arczképeportját.

Az ifjusági önképzőkör al-bumot nyújtott át szeretett tanárának.

Megdö
lap.
Két k
este együ
a másikk
des hivatj
— Tu
— Ne
— Ba
— Ba
A tisz
— Tu
— Ne
— An
— Bo
Az sz
A két
a g y o n
kor a jó b
kezeből a
tört ki.
Meg

Az
fokozása
niszterium
1. M
számokra
2. M
25 éve ta
3. M
év óta t
jussom.
4. A
tést kapja
5. E
felül műk
éves pótl
Az s
frt költség
Az s
ezer frtny

Ma
D a r a
ter üdvö
leti vár
tényben
megbizot
hely, Sz
gazdakö
kezet v
magyar
vábbi te
bizott-á
Segesvá
kezdik v
már a f
g y a s
M
gedi I-
keretéb
napjátó
deztetni
mét ez
A
báró A
csoport
zeti fe
A
csoport
zeti sz
A
napja.
szolgál
Kriszti
A
ezen k
Tanács
més-
versen

25 darab tenyész-
tesre kiválóan alkal-
mas kitűnő bikától ha-
sas magyar faj tehén
eladó
a Kódombi gazda-
daságban, u. p. Hen-
czida, Bihar megye.

379/1899. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bíróságnak V. I. 99/2 1899 P. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Fried József részére Csáti István debreczeni lakostól 35 frt tőke, ennek 1898. évi Augusztus hó 26-ik napjától számítandó 5 % kamatai és eddig összesen 23 frt 75 kr. perköltség erejéig 1899. évi márcz hó 1-én bírólag felül és lefoglalt és 403 frtra becsült butorok, ló, szekér, sertések és egyéb ingóságok **1899. évi Április hó 24-én d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Czegléd-utca 9. sz. alatt Csáti István hízaló telepén megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron atól is elfognak adatni.

Debreczen, 1899 évi Április hó 2-án.

Bódogh Zsigmond
bir. kiküldött.

Háziasszonyok

próbalják a

Heyden-vanilliát

mindig egyenlő súlyú táblácskákban és hasonlóan kladó, az összes fűszer legnemesebbje, olcsóbb, finomabb, egészségesebb és a használatban kényelmesebb, mint a Schoten-vanillia.

1 boríték 5 táblácskát tartalmazva csak 10 krajczár.

Kapható minden csemege-, fűszerkereskedésben és droguériában. — Nagyban raktár:

WALTER és DUMMEL-nél

Budapest, Alkotmány-utca 29.

Kastner & Öhler, Graz

cézég

posztó-osztálya

küld

stájer és tiroli Lodent

135—140 cmtr. széles, 135, 215, 240, 360 kr. mtr. Ezen minőségek kitapasztaltak jönek és igen alkalmasok

praktikus és elegáns ruházatra

Fekete, kék Kamgarn valamint Cheviott kitűnő minőségekben 2 frittól feljebb.

Divatszövetek, livré-posztók, kocsai posztók stb. csak legjobb minőségben.

Minta ingyen és bérmentve.

Meghívás.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár
f. évi április 23-án d. e. 10 órakor

Hajoumegye székházának nagytermében

Rendes közgyűlést

tart, melyre a közgyűlési kiküldöttek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások előterjesztése.
2. A felügyelőbizottság jelentése s a felmentvény iránti határozat.
3. Az igazgatóság kiegészítése.
4. Választott bíróság megválasztása.
5. Felügyelőbizottság megválasztása. — Indítványok.*)

Debreczen, 1899 április hó 12.

Az igazgatóság.

*) A netaláni indítványok a közgyűlés előtt 8 nappal az elnökségnél írásban nyújtan-
dók be.

Legnagyobb férfi, női és gyermek cipő áruház.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség hecs-s tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári időszakra való tekintettel **áruházam oly dusan van felszerelve**

cipő árukkal,

hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni, **áruim olcsósága** és az áruk **szolid kivi-tele** azon kellemes helyzetbe juttatott, hogy minden versenyen felül állok.

Tisztelettel:

Tolnai Dániel

előbb HAUM MIKSA,

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Kiss Imre

szücsmester

DEBRECZEN, főpiacz, Tamássy-ház 30-ik szám.

Elvállalok jutányos árban

mindennemű szücsmunkát

gyszersmind téli bundaneműek, szönyegek stb. kedvező feltételek mellett nyári megörzés céljából elfogadtatnak.

Huszonöt évi távollét alatt a külföld nevezetesebb városainak úgy mint Bécs, Berlin és Páris legelőkelőbb üzleteiben kellő tapasztalatot szereztem s így egész bizalommal ajánlom magamat a t. közönség pártfogásába.

10 évi itthonlétem óta a nagyérdemű közönség bizalmát sikerült kiérdemelnem s ezennel is arra fogok törekedni, hogy teljes megelégedést érdemeljek ki a hozzám beadott darabok kezelésével, bárminő legyen az.

Tisztelettel

Kiss Imre

szücsmester.

A nyaralásra beadott tárgyak tűzveszély ellen biztosított helyen tartatnak.

Legolcsóbb árak! Legnagyobb választék!

Sieburger és Társa
Első magyar papir- kárpit-gyár
BUDAPEST,

Raktár: V. ker. Fürdő u. 8. sz.
Gyár: III. ker., Lajos-u. 9. sz.
Ajánlják a legnagyobb választékban raktáron levő saját gyártmányu legfinomabb angol, francia, valamint japán

papir-kárpitokat

lakások, irodák, kávéházak, szállodák, vendéglők, fürdők, továbbá

nyaralók

diszítésére, úgy mint Lincrusta Walton-féle gyártmány mint díszdekoráció Lamberie, falak és mennyezetek részére.

Videki megrendelések a legkedvezőbb árakon eszközölve és kívánatra saját munkásainkat küldjük a megbízások végzésére. **Mintakártyákkal, valamint költségtérítéssel és késséggel szolgálunk ingyen.**

Szolid munka. Pontos kiszámlálás.

Mily elkerülhetlenül szükséges a szőlő permetezések

az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre.

Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult

szabadalmazott

„Syphonia“

szőlővessző és növénypermeterje mely az oldatot szivattyúzás nélkül önműködően, a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már sok ezer van használatban, és számos dícsérő bizonyítvány mutatja kitűnő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben. Ábra és leírás rendelkezésre áll.

MAYFARTH Ph. és Társánál

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesítési gépek részére

Bécs, II/1, Taborstrasse 76 sz.
Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. Képviselek és ismételadók kívánatosak.

Már 35 év óta az udvari istállóban és a nagyobb katonai és polgári istállóban erősítésül nagyobb társadalmak előtt s az erők visszaszerzésére farszító menetek után az idegek merevsége s nyílalások eseteiben, fraktirozásnál a lovat rendkívüli munkabírássra teszi képessé.

Főraktár: 1.

Kwizda Ferencz János

cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár feldalmi udvari szállító.

Kerületi gyógyszerész Kornenburgban, Bécs mellett.

A közönség figyelmébe.

A tüdővész, tífus és difteritisz terjedésének megállítására, a legalkalmasabb, a legkínzóbb szer a valódi

amerikai Dustless

ennek az a kiváló előnye is van, hogy a legpompásabb szoba-padlómaáz, pormentes, megóvja a bútörökat, kereskedésekben az árut, kopást és padlórohadást kizárja, semmi hozzá nem tapad, intézetekben, gyárakban és iskolákban nagy előnyt nyújt.

Tisztítja a levegőt,

feleslegessé teszi a surolást és locsolást. Ennek a valódi pormentesítő szernek az egyedüli képviselőjét Debreczenre nevezve, mély tisztelettel alólírott vállalatam-ol, és pedig a nagyérdemű közönség kényelmére minden elfogadható árban, úgy szinte magán beeresztésre szolgálhatok valódi Dustlessszel, különként egy forintért.

Midőn a n. é. közönség figyelmét erre felhívni szerencsém van, egyben tisztelettel kérem, hogy megrendeésekkel felkeresni s e megfizethetetlen előnyökkel bíró szer használatánál meggyőződni méltóztassék. Üzletek és intézeteknél ablak tisztítást a legolcsóbban elvállalok.

Tisztelettel

SPICZER DÁVID

Ispotály-utca 3-ik szám.

Május 1-től Hunyady utca 17 sz.

Kijelentem, hogy kizárólag és egyedül az általunk forgalomba hozott Dustless a valódi és minden más által forgalomba hozott hamisítvány.

Premier

kerékpárok

24 év óta

első

jelűek

Képviselek Debreczenben: **Bauer és Társa.**

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy kész férfi és gyermekruha-áruosztályát végképen feloszlatjuk, a még meglevő tavaszi és nyári készletünket

igen jutányos áron

míg a készlet tart kiáruljuk.

Teljes tisztelettel

SZEDLÁK és VÁMOS.

Az üzlet helyiség kiadó.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tag-szagatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendelatik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestban. Bevásárlás alkalmával igen gyatosak legyünk, mert több ki-sobbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és T.S.A., csás. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT (Thüringia).

Alapítva
1880. évben.

Hrabéczy Antal

Alapítva
1880. évben.

Gőzerőre berendezett műfestészete és vegyi tisztító intézete
DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42.

Festetnek : Selyem, gyapju, pamut-kelmék, mindenféle kendők és szalagok, butorkelmék, abroszok, függönyök és szőnyegek, női jaquetek, uri- és női-öltözetek egészen vagy szétbontva stb.

Tisztítatnak : Uri- és női öltözetek, disz- és egyenruhák, a legkényesebb színű selyemruhák és női kézimunkák, szőnyegek, függönyök, napernyők stb.

A férfi ruhák szakszerűen kijavítatnak és vasaltatnak.

Tiszti pokróczok festése és tisztítása.

Postai küldemények különös gondal intéztetnek el.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla A örökösei (E. Winkler) Wien. 19/I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** a «Kigyóhoz» címzett gyógyszerárában. Határozottan kérjük **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisfeljelentésért jó díjazás adatik.

Vadászkürt szálloda

BUDAPEST, Kishid-utca 6. sz.

Elsőrangú szálloda

a város központjában.

Villanyos világítás, személyfelhuzó, (Lift) fürdő, telefon, kávéház és vendéglő. Mérsékelt árak, — Szoba árak 1 forint 20 krtól feljebb.

Uj tulajdonos

Ifj. Kommer Ferencz.

Szenes Ede szállodája

a Magyar királyhoz

BUDAPEST, Dorottya-utca 2. sz.

Gízella-tér, sarok.

Elsőrendű szálloda, 1897. november óta birtokomban van s személyes vezetésem alatt áll. A szálloda mely az ujkor minden igényeinek megfelelően **teljesen újonnan és kényelmesen be van berendezve** csakis magas és világos szobákkal, sok kényelmes és előkelő családi apartamentkál, társalgó és írótermekkel bir, és mindenütt villanyvilágítással van ellátva, figyelmes szolgálat mellett olcsó árak. Szobák 1 frttól feljebb. **Kitünő konyha, pilseni és dreher-féle sör.** Kényelmességénél fogva hosszabb tartózkodásra igen ajánlatos

Kiváló tisztelettel
SZENES EDE
tulajdonos.

Serravalló-China bora

v a s s a l,

orvosi tekintélyek, mint udv. tanácsos. Dr. Braun udv. tanár, Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag. Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem :

XI. orvosi congressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.,
Általános kiállítás Turin 1898.,

Arany érem :

Kiállítás: Venécia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894.,
Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 900 orvosi elismerés

Ezen kitünő, új életet gerjesztő szer, **kitünő íze** miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használtatik. 1/2 literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban.

Serravallo gyógyszerár Triesztben,
gyógyszer nagybani szétküldése.

Alapított 1848.

Clayton & Shuttleworth
Vászló-körút
Budapest 63. sz.

Columbia-Drill
legjobb sorvetőgépek,
szecskavágók, répvágók,
kukorica-morzsolók,
darvák, őrlő-malmok,
egyetemes acél-akók.

2/3 és 12 lóerőig, szalmakaszók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűzők, boronák.

3- és 3-vard akók és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes ábrák a híd, mára legyen és bérmentés felidőnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.